

L'Estat és espanyol

Sobre el paper, que és molt sofert i es deixa rebregar, a Espanya, després de quaranta anys de dictadura, es va instaurar, amb penes i treballs, un Estat de dret.

Una democràcia que en altres llocs del món es movia i removia de feia dècades o segles. Una democràcia particular. Perquè l'Espanya de la transició i de la post-transició –quan s'acabarà la *transició* a Espanya?– quedava albardada per vicis seculars, que el franquisme havia agreujat i que convertien la democràcia a l'espanyola en un artefacte fràgil i qüestionable. Això va qüestionar exactament el 15-M i la cua política dels indignats: els defectes dits sistèmics d'un model polític que n'acumula una pila. Això qüestionava l'independentisme català.

Perquè ja no es tracta del PSOE i dels GAL, ni de la guerra còsmica que José María Aznar va desplegar, amb arrogància, ingenuïtat i estupidesa, contra els imperis del mal, ni de la reacció del seu govern arran dels atemptats de l'11-M a Madrid. No són només els episodis bruts que l'Estat ha anat encadenant en les darreres dècades. En qüestió hi ha una manera de fer, d'interpretar i aplicar la democràcia des de les institucions d'un Estat que no garanteix la divisió de poders i que actua amb una prepotència i una impunitat dignes dels pitjors sistemes totalitaris.

La particular interpretació de la democràcia a Espanya ha facilitat, també i de retop, tot dins la mateixa maquinària indigna, el finançament il·legal dels partits, la corrupció en tots els estaments, el manteniment de monopolis i oligopolis en les grans empreses i la banca, la pervivència dels privilegis de les grans famílies i la pràctica de les portes giratòries, que garanteix que els poders públics que afavoreixen els privats tindran una recompensa quan deixen de ser-ho.

VICENT
SANCHIS

Sobre el mateix paper brut, la *nova política* –concretada en les sigles de Ciutadans i Podemos– havia de combatre totes aquestes pervivències, reivindicava una democràcia més homologable i es comprometia amb la *regeneració* del sistema. El problema és que potser *el sistema* també són ells. Perquè el sistema a Espanya porta massa segles funcionant a la manera espanyola per deixar-se impressionar per ningú. En definitiva, al final Ciutadans s'afanya a pactar amb el PSOE o amb el PP sense Rajoy i Podemos haurà de pactar igualment amb el PSOE. És a dir, amb *sistema*. I qui remena l'oli se n'unta les mans. Què és, si no *sistema*, la pila de desordres que han començat a aflorar a l'Ajuntament d'Alacant?

Encara és més *sistema* l'episodi que s'acaba de viure a Catalunya. El ministre de l'Interior, Jorge Fernández Díaz, i el director de l'Oficina Antifrau –un càrrec que escull el Parlament–, el magistrat Daniel de Alfonso, es van reunir vés a saber quantes vegades per conspirar contra els partits que ells consideren “separatistes”. De Alfonso va facilitar a Fernández una informació confidencial que no correspon saber al ministeri. Fernández instava amb vehemència De Alfonso perquè investigara més i millor contra els dirigents d'Esquerra Republicana i Convergència Democràtica. Perquè trobara proves –o les induïra– que en comprometeren el prestigi. Que afebliren, en definitiva, el denominat *procés sobiranista*. Les converses destaroten. La tranquil·litat amb què parlen els dos alts càrrecs sobre on i com mossegar és una exhibició de sentit pervers d'Estat.

Això ja s'intuïa i se suposava. És “l'Estat”. L'Estat espanyol que “té dret a defensar-se”. Com els altres Estats d'aquesta part del món més civilitzat. D'acord. Hi ha hagut episodis semblants al Regne Unit, amb el paraigua protector de la reina, i a França. Incomptables, als Estats Units, que és l'imperi que determina on hi ha el mal i com eliminar-lo. Però la diferència espanyola és remarcable. Arreu d'aquesta part del món, quan els agafen, els agafen, i dimiteixen o els destitueixen. Perquè la formalitat del sistema democràtic no suporta que algú transgredesca totes les normes i que no passe res.

Però això és el que ha dit exactament Mariano Rajoy. Que no passa res. Perquè el ministre i el director són “dues persones que mantienien una conversa dins l'àmbit de les seues competències”. La competència del Ministeri de l'Interior deu ser fer la guerra bruta contra l'independentisme català. La de l'Oficina Antifrau de Catalunya deu ser po-

EN UN ESTAT QUE NO FÓRA
PRECISAMENT ESPANYOL
FERNÁNDEZ DÍAZ I DE
ALFONSO HAURIEN DE DIMITIR
IMMEDIATAMENT

LA COMPETÈNCIA DE L'OFICINA
ANTIFRAU DE CATALUNYA DEU
SER POSAR-SE AL SERVEI DEL
MINISTERI DE L'INTERIOR PER
FACILITAR-LI LA CROADA

sar-se al servei del Ministeri de l'Interior per facilitar-li la croada.

Aquesta és exactament la diferència d'Espanya. La gran tranquil·litat amb què els presumptes servidors de l'Estat reaccionen quan queden en l'evidència antidemocràtica més flagrant. I no passa res. Per això els diputats del PSOE es van indignar tant quan Pablo Iglesias va fer una al·lusió explícita al debat d'investidura de Pedro Sánchez a la calç viva. N'hi va haver, de calç viva? Són algú Lasa i Zabala? Va ser condemnat el ministre d'Interior José Barrionuevo per propiciar la guerra bruta contra els GAL? La diferència entre Espanya i un altre Estat democràtic és que ací els

botxins sempre es presenten com a víctimes i que, a més, s'indignen quan els recorden el que han perpetrat. Exactament com s'indigna Rodolfo Martín Villa quan l'Ajuntament de Barcelona li retira una condecoració per la seua implicació en els crims de Vitòria de 1976. O com s'indigna la Fundación Francisco Franco quan algun il·lúls demana que l'Estat deixi de subvencionar-la.

L'Estat espanyol és exactament *espanyol*. Reacciona com una hiena quan li retrauen que encara siga massa *Estat* i massa *espanyol*. En un Estat que no fóra precisament espanyol Jorge Fernández Díaz i Daniel de Alfonso haurien dimitir immediatament quan es va fer públic el

contingut de les converses que els presenten com dos conspiradors contra càrrecs electes. En un Estat que no fóra precisament espanyol el president del Govern hauria destituït el seu ministre i almenys s'hauria mostrat aparentment consternat per una actuació clarament delictiva. A Espanya Felipe González va acompanyar *Pepe* Barrionuevo a les portes de la presó, José María Aznar encara busca proves que impliquen ETA en els atemptats de Madrid i Mariano Rajoy afirma que no passa res. Això no ho canvia ni el primer Pablo Iglesias rediviu!

Periodista i director d'EL TEMPS